

Bruselj, 28. maj 2021
(OR. en)

9163/21

SPACE 60
RECH 271
COMPET 427
MI 396
IND 146
ENV 375
EU-GNSS 28
TRANS 333
TELECOM 226
ENER 238
EMPL 262
CSDP/PSDC 282
CFSP/PESC 520

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Datum:	28. maj 2021
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	8956/21
Zadeva:	Novo vesolje za ljudi – sklepi Sveta (sprejeti 28. maja 2021)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o novem vesolju za ljudi, ki jih je Svet sprejel na 3797. seji 28. maja 2021.

Sklepi Sveta o novem vesolju za ljudi

SVET EVROPSKE UNIJE

OB OPOZARJANJU na:

- Pogodbo o delovanju Evropske unije, ki določa pristojnost EU za vesolje¹;
- Sklepe Sveta o vesoljski strategiji za Evropo z dne 30. maja 2017, v katerih Komisijo in države članice spodbuja, naj sodelujejo z ustreznimi akterji, da bi omogočale inovacije ter razvoj v zvezi z vesoljskimi aplikacijami, poslovnimi priložnostmi, dejavnostmi ozaveščanja in industrijskimi zmogljivostmi, tudi za podjetja in pobude „novo vesolje“, MSP ter zagonska in rastoča podjetja;
- Sklepe Sveta o vesolju kot dejavniku z dne 28. maja 2019, ki jih je Svet za vesolje potrdil na deveti seji, v katerih se priznava, da se globalna vesoljska krajina bistveno spreminja, da zori in da jo oblikujejo novi akterji, kot so nove države s programi vesoljskih poletov in zlasti novi zasebni akterji;
- Sklepe Sveta o vesoljskih rešitvah za trajnostno Arktiko z dne 29. novembra 2019, v katerih se priznava, da priložnosti, ki jih ponuja Novo vesolje, spodbujajo ponudbo storitev in rešitev, ki jih omogoča vesolje, med drugim za potrebe na Arktiki;

¹ Zlasti člen 4(3) in člen 189.

- Sklepe Sveta o vesolju za trajnostno Evropo z dne 4. junija 2020, v katerih se priznava pojav tako imenovanega „novega vesolja“ in Komisijo poziva, naj razvije poglobljeno analizo sedanjega stanja in prihodnjih perspektiv evropskega „novega vesolja“ in njegovega prispevka k evropskemu gospodarstvu, ki razširja obstoječe tržne zmogljivosti ter podpira MSP in zagonska podjetja, hkrati pa vključuje tudi pojav novih akterjev in nov razvoj;
- Sklepe Sveta z naslovom „Usmeritve za evropski prispevek k določitvi ključnih načel za svetovno vesoljsko gospodarstvo“ z dne 11. novembra 2020, ki jih je Svet za vesolje potrdil na deseti seji in v katerih je poudarjen pomen inovacijske strategije za „novo vesolje“ s poudarkom na izboljšani komercializaciji, konkurenčnosti in učinkovitosti ter srednje- in dolgoročnih skupnih evropskih ciljih;
- Sklepe Sveta z naslovom „Okrevanje, ki pospešuje prehod k bolj dinamični, odpornejši in bolj konkurenčni industriji“ z dne 16. novembra 2020, v katerih je poudarjeno, da bi morala EU tudi v prihodnje izvajati ambiciozno in odločno evropsko industrijsko politiko, da bi ustvarila trajnostno, privlačno in konkurenčno poslovno okolje za sprostitve velikega potenciala učinkov prelivanja zaradi sodelovanja povsod v EU, kar vključuje opredelitev in zmanjšanje strateških odvisnosti ter izboljšanje odpornosti v najobčutljivejših industrijskih ekosistemih in na posebnih področjih, kot je vesolje;

I Kontekst in dinamike evropskega vesoljskega sektorja

1. MENI, da se vesoljski sektor na svetovni ravni hitro spreminja in širi zaradi prelomne tehnologije, novih načinov izkoriščanja obstoječih zmogljivosti, komercializacije in demokratizacije vesolja ter da vesolje postaja dobičkonosen sektor, v katerem se med podjetji različnih velikosti pojavljajo novi poslovni modeli;
2. OPOZARJA na nedavne dinamike v smeri zbliževanja institucionalnih in zasebnih trgov, vključno z vse večjo vlogo industrije. Posledica tega je odprtje vesoljskega sektorja za nove uporabnike in akterje, ki lahko zagotovijo inovativne in cenovno dostopnejše vesoljske proizvode in storitve, hkrati pa se državam, ki prej niso opravljale vesoljskih dejavnosti, omogoči, da izkažejo večje zanimanje;
3. PRIZNAVA, da vesoljski sektor zahvaljujoč razvoju novih tehnologij in tržnih pristopov, osredotočenih na zmanjšanje stroškov ter večjo prožnost in gibčnost, ustvarja in raziskuje nove trge v Evropi in po svetu, hkrati pa zagotavlja kontinuiteto opazovanj ter kakovost in varnost zemeljskih tehnologij in vesoljskih sistemov. Te dinamike se spodbujajo z inovacijami po načelu „spin-in“, z večjim medsebojnim bogatenjem nevesoljskih sektorjev ter vesoljskih tehnologij in aplikacij ter s pojavom novih aplikacij in storitev, ki izkoriščajo hitri razvoj digitalnih tehnologij in povezovanje sistemov za obdelavo podatkov, med drugim na podlagi odprtih podatkov komponente Copernicus;
4. IZPOSTAVLJA pomen vesoljske tehnologije, podatkov in aplikacij pri iskanju rešitev za podnebni prehod, uresničevanju ciljev iz Pariškega sporazuma ter ciljev evropskega zelenega dogovora ter razvoju v smeri celostnega pogleda na naš planet, da bi bolje razumeli in ovrednotili njegovo kompleksnost in sistemsko naravo ter medsebojno povezanost okolja z našo blaginjo, zdravjem in socialno-ekonomskim sistemom;

II Evropski pristop k novemu vesolju

5. UGOTAVLJA, da je zaradi hitrih in vztrajnih sprememb potreben evropski pristop k novemu vesolju; POUDARJA, da bi lahko novo vesolje pripomoglo k splošnim ciljem Evropske unije, tudi k zelenemu in digitalnemu prehodu, ter krepitvi evropske odpornosti. Novo vesolje pripomore tudi k drugim področjem javne politike ter vpliva na evropsko družbo in gospodarstvo, pri čemer se odziva na potrebe državljanov in državljanek;
6. PRIZNAVA potrebo po skupnem razumevanju novega vesolja, ob upoštevanju evropskega okvira, kulture in struktur. Evropski pristop k novemu vesolju bi moral zajemati celotno vesoljsko vrednostno verigo, ki bi vključevala segmente navzgor, na sredini in navzdol v verigi, in temeljiti na inovacijski in poslovni perspektivi ter okvirnih pogojih, ki so naklonjeni pojavitvi novih evropskih akterjev ter vzpostavljanju in medsebojnemu povezovanju vesoljskih ekosistemov po vsej Evropi, in sicer z zmanjšanjem regulativnih ovir in ovir za vstop na trg, odpiranjem vrednostnih verig, spreminjanjem pristopov do javnih naročil in povečanjem zasebnih naložb;
7. POZDRAVLJA inovacijsko zmogljivost zasebnega sektorja, ki jo vse bolj usmerjajo zasebne naložbe, in dodano vrednost, ki jo lahko pomeni za razvoj evropskega vesoljskega sektorja;
8. IZPOSTAVLJA, da so evropski, nacionalni in regionalni ekosistemi v središču novega vesolja v Evropi; PRIZNAVA, da je – ob spodbujanju podjetništva, povezanega z vesoljem, ter ukrepov za krepitev zmogljivosti in podpornih ukrepov, vključno z možnostmi financiranja za spodbujanje vesoljskih ekosistemov po vsej Evropi – potreben usklajen pristop do segmenta navzdol v verigi, ki bo povečal odprtost za nove vesoljske akterje, in sicer MSP, podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo, podjetja v razširitveni fazi in zagnana podjetja, tako v zgodnji fazi kot v fazi rasti;

9. POUDARJA vlogo temeljnih in uporabnih raziskav, razvoja in inovacij za novo vesolje – kot dopolnilo k tradicionalnemu vesoljskemu prostoru –, tudi kar zadeva visokozmogljivostno računalništvo, umetno inteligenco in kvantne tehnologije, v kombinaciji z različnimi tehnologijami, pri čemer se daje prednost zmanjšanju stroškov v novih vesoljskih sistemih z miniaturizacijo in večjo raznovrstnostjo vesoljskih platform, za namene bolj kakovostnih, stroškovno učinkovitih in varnih vesoljskih podatkov, informacij in storitev; ter IZPOSTAVLJA vlogo novih tehnologij in pristopov k zasnovi, tudi za raziskovanje vesolja in uporabo vesoljskih virov ter ponovno uporabo vesoljskih platform;
10. POUDARJA, da je treba obravnavati posebne potrebe za dostop do vesolja s strani akterjev novega vesolja, po potrebi s prilagojeno in dopolnilno zemeljsko infrastrukturo;
11. IZPOSTAVLJA vlogo EU in držav članic v mednarodnem in večstranskem okviru ter prispevek novega vesolja k spodbujanju vesoljske diplomacije;
12. POUDARJA vrednost, ki jo novo vesolje ustvarja za družbo, gospodarstvo in okolje, ter kakšno vlogo ima vesolje kot dejavnik za doseganje okoljskih, družbenih in gospodarskih koristi, saj se pri aplikacijah na področju telekomunikacij, navigacije in opazovanja Zemlje vse bolj zanašajo na vesoljska sredstva, kar vpliva na trajnostnost ter zeleni in digitalni prehod; in POUDARJA, da je treba vse bolj uporabljati vesoljske aplikacije, storitve in podatke v tesnem sodelovanju s končnimi uporabniki in deležniki ter v okviru vesoljske industrije v vseh državah članicah, da bi dosegli te okoljske, družbene in gospodarske koristi;

III Programi in pobude EU ter njihov prispevek h krepitvi novega vesolja

13. POUDARJA, da sedanje komponente vesoljskega programa – Copernicus, EGNOS in Galileo – prispevajo k novemu vesolju in imajo od njega koristi, in sicer v smislu tržne uporabe podatkov in signalov iz vesolja ter informacij za razvoj novih aplikacij, proizvodov in storitev; OPOZARJA na tozadevni potencial vladne satelitske komunikacije;
14. PRIZNAVA priložnosti, ki jih omogočajo operativne službe na področju spremljanja razmer v vesolju, pri podpiranju varnih, varovanih in trajnostnih vesoljskih dejavnosti ter zaščiti evropske vesoljske infrastrukture, in sicer z nadgradnjo in nadaljnjim razvojem sistema senzorjev ter kataloga vesoljskih predmetov in storitev, ki ju trenutno zagotavlja nadzor in spremljanje v vesolju (SST) s strani EU; POUDARJA, da je treba razviti pristop k upravljanju vesoljskega prometa za Evropo v prihodnosti ter vodilne svetovne standarde;
15. POUDARJA pomen tradicionalnega in inovativnega javnega naročanja z večjo odprtostjo in preglednostjo politike in postopkov v celotni dobavni verigi v okviru programov EU, pri čemer se spodbuja vključevanje zagonskih podjetij, podjetij v razširitveni fazi, drugih MSP in podjetij s srednje veliko tržno kapitalizacijo;
16. OPOZARJA na razvoj evropske vesoljske politike ter pomen prizadevanj v smeri komplementarnosti in strukturiranega pristopa za razvoj sinergij med državami članicami, Komisijo, Agencijo Evropske unije za vesoljski program, ESA, drugimi pooblaščenimi subjekti in deležniki na podlagi njihovega strokovnega znanja, vlog in odgovornosti, da bi kar najbolj izpolnili cilj vesoljskega programa EU na področju novega vesolja;

17. **POUDARJA**, da je treba spodbujati nadaljnje sinergije in komplementarnost vesoljskega programa EU z drugimi programi EU, zlasti z raziskavami ter tehnološkim razvojem in inovacijami prek programa Obzorje Evropa, programa Digitalna Evropa, Evropskega obrambnega sklada, programa InvestEU, mehanizma za okrevanje in odpornost ter evropskih strukturnih skladov in Kohezijskega sklada, da bi spodbudili naložbe v vesoljski sektor, tudi v ekosistem novega vesolja, ob čim boljšem povečanju učinkovitosti pri uporabi javnih sredstev, ozaveščanju o priložnostih, ki jih ti programi zagotavljajo akterjem novega vesolja in spodbujanju konkurenčnosti evropskega vesoljskega sektorja;
18. **PONOVNO POUDARJA**, kako bistveno je, da se še naprej podpira razvoj naprednih znanj in spretnosti, izmenjava znanja in usposabljanje za ustvarjanje potrebnih kompetenc po vsej Evropi, vključno z večjo podporo državam z nastajajočimi vesoljskimi zmogljivostmi, in spodbuja raznolikost v tem sektorju ter poveča zanimanje mladih za študij naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike;

IV Za inovativen, odporen in konkurenčen vesoljski sektor Unije, da bi izkoristili priložnosti novega vesolja

19. **POUDARJA**, da je kombinacija pristopa na strani ponudbe in pristopa, ki temelji na povpraševanju, bistvena za spodbujanje medsebojnega bogatenja vesoljskih in nevesoljskih tehnologij, storitev in aplikacij prek različnih politik in sektorjev, tako javnih kot zasebnih, da se s pristopom, usmerjenim na uporabnika, spodbuja ustvarjanje vrednosti za varno digitalizacijo in okoljsko trajnostne rešitve ter njihova tržna uporaba;

20. PRIZNAVA pomen evropske konkurenčnosti v okviru novega vesolja ter potrebo po spodbujanju zasebnih naložb, krepitvi tržnih pristopov za krepitev razvijalcev in dobaviteljev tehnologije ter ponudnikov tehnoloških storitev s sedežem v Evropi ter podpori razvoja inovativnih in prelomnih tehnologij ter industrijskih zmogljivosti; IZPOSTAVLJA pomen doseganja odpornosti v evropskih strateških vesoljskih vrednostnih verigah s tehničnimi predpisi, standardi, javnim naročanjem in finančnimi instrumenti;
21. POUDARJA, da je treba okrepiti evropske prednosti za bolj inovativen, odpornejši in konkurenčnejši vesoljski sektor na področjih, kot so kritične komponente, vesoljska varna povezljivost, industrijska zavezništva na področju mikroelektronike in surovin;
22. SE SEZNANJA z namero Komisije, da v podporo strateški neodvisnosti pri dostopu do vesolja prispeva k prizadevanjem za razvoj skupnega načrta za naslednjo generacijo nosilnih raket, izstrelitvenih tehnologij in infrastruktur, in sicer ob tesnem usklajevanju in sodelovanju z državami članicami ter ESA in industrijami, ob spoštovanju načel odprtega gospodarstva;
23. POUDARJA pomen omogočitvenih pogojev, ki so bistveni za spodbujanje podjetništva in lažje ustvarjanje novih poslovnih priložnosti ter pospeševanje rasti novih trgov in inovacijskih ekosistemov;
24. POUDARJA, da je sedanja politika brezplačnih in odprtih podatkov, pridobljenih z opazovanjem Zemlje, ključna pri spodbujanju velikega povpraševanja po podatkih in informacijah ter je bistveno orodje, ki prispeva k učinkovitemu evropskemu vesoljskemu ekosistemu, s čimer se na trgu omogoča razvoj aplikacij navzdol v verigi za veliko število zasebnih in institucionalnih strank;

25. PRIZNAVA nove priložnosti, ki jih ponujata razpoložljivost in dostopnost podatkov visoke ločljivosti za spodbujanje zbliževanja področij opazovanja Zemlje in umetne inteligence za boljšo sposobnost zagotavljanja rešitev netehničnim uporabnikom, kar neposredno koristi evropskim državljanom in državljanke;
26. POUDARJA vlogo vesolja in to, kako lahko podatki in informacije iz vesolja omogočajo različne politike EU ter koristijo evropski strategiji za podatke ter pobudam EU – kot je pobuda Destinacija Zemlja v sodelovanju z ESA, Evropskim centrom za srednjeročne vremenske napovedi (ECMWF) in Evropsko organizacijo za uporabo meteoroloških satelitov (EUMETSAT) –, skupnemu evropskemu podatkovnemu prostoru za zeleni dogovor, uvedbi 5G ali uporabi interneta stvari;
27. SE SEZNANJA z namero Komisije, da bo obravnavala razvoj zmogljivosti varne vesoljske povezljivosti za dopolnitev obstoječih omrežij za prizemno in podmorsko povezljivost;
28. POUDARJA pomen kibernetске varnosti za sisteme in operacije novega vesolja na zemlji in v vesolju; in SE SEZNANJA s potencialom, ki ga za svetovni trg predstavljajo rešitve na področju kibernetске varnosti, ki evropskim podjetjem, vključno z zagonskimi podjetji, MSP ter podjetji s srednje veliko tržno kapitalizacijo, prinašajo priložnosti;
29. IZPOSTAVLJA, da je treba v skladu z ustreznimi pogodbami in resolucijami Združenih narodov ter ob upoštevanju priporočil in smernic Odbora ZN za miroljubno rabo vesolja (UNCOPUOS) zagotoviti trajnostno rabo vesolja s strani vseh vesoljskih akterjev, tudi akterjev novega vesolja;

V Financiranje in rast evropskih podjetij na področju vesolja

30. POUDARJA pomen naložb tveganega kapitala za celotni ekosistem novega vesolja; in PRIZNAVA, da je treba na nacionalni in regionalni ravni razviti sheme in instrumente javnega financiranja kot orodje za zmanjševanje tveganja pri naložbah in kot sredstvo za privabljanje zasebnih naložb, da bi dopolnili finančne instrumente, kot sta lastniški kapital in dolžniško financiranje, za zagonska podjetja, podjetja v razširitveni fazi na začetku poti ter druga MSP in podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo v fazah rasti, za namene povečanja števila zasebnih vlagateljev v segmentih vesoljskih trgov in zneskov vloženega zasebnega kapitala;
31. Pozdravlja pobudo CASSINI („Competitive Space Start-ups for INnovation“), ki je usmerjena v sklad skladov EU za vesolje v višini 1 milijarde EUR, pri čemer za lažji dostop do financiranja v celoti izkorišča program InvestEU, in njeno vlogo pri povečanju števila zagonskih podjetij v EU, ustanavljanju podjetij, ki temeljijo na inovativnih vesoljskih tehnologijah, storitvah in aplikacijah EU, ter pospeševanju njihove rasti in širitve;
32. POUDARJA, da je treba javne organe spodbujati k uporabi javnih naročil in predkomercialnih javnih naročil inovativnih rešitev kot načina za olajšanje komercializacije in zagotavljanje tržne moči zagonskim podjetjem, MSP in podjetjem s srednje veliko tržno kapitalizacijo v vesoljski industriji ter digitalnim storitvam, ki temeljijo na vesoljskih podatkih;

VI Spremljanje in ocena

33. POZIVA Komisijo, naj spodbuja redno merjenje učinka vesoljskega sektorja v evropskem gospodarstvu, pri čemer naj upošteva potekajoče delo, zlasti pa naj se osredotoči na novo vesolje in v zvezi s tem razvije metodologijo, ki bo prikazala, kako lahko novo vesolje koristi državljanom in državljanke ter evropskemu gospodarstvu, in redno obvešča Svet;

34. IZPOSTAVLJA pomen ocenjevanja okoljskega odtisa evropskih vesoljskih tehnologij v okviru globalnega stroškovnega pristopa (gospodarskega, okoljskega, družbenega), da bi izboljšali okoljsko učinkovitost evropskega vesoljskega sektorja;
35. POUDARJA, da bi bilo treba pri merjenju učinka novega vesolja v evropskem gospodarstvu upoštevati številne spremenljivke, vključno s številom ustvarjenih delovnih mest, izvozom, ravnmi naložb, prodajo in prihodki v smeri resničnega pregleda trendov in razvoja novega vesolja v Evropi, hkrati pa obravnavati družbene in okoljske izzive ter prikazati dodano vrednost vesolja in njegove koristi za družbo ter blaginjo in odpornost državljanov in državljanek;

VII Prednostni ukrepi

36. POZIVA Komisijo, naj v sodelovanju z državami članicami predlaga inovacijsko strategijo za novo vesolje, ki bo zajemala celotno vrednostno verigo in dostop do financiranja, za inovativni in konkurenčni vesoljski sektor Unije;
37. POZIVA Komisijo in Agencijo Evropske unije za vesoljski program, naj z akcijskim načrtom spodbujata uporabo vesoljskih storitev s spodbujanjem sprejetja vesoljskih rešitev v okviru številnih politik EU ter povečata konkurenčnost vesoljske industrije EU navzdol v verigi, pri čemer naj olajšata povezovanje vesoljskih aplikacij navzdol v verigi in nadaljnjih uporabnikov po vsej Uniji, s posebnim poudarkom na krepitvi zmogljivosti v državah članicah z nastajajočimi vesoljskimi zmogljivostmi, ter po potrebi upoštevata razvoj norm in standardov.